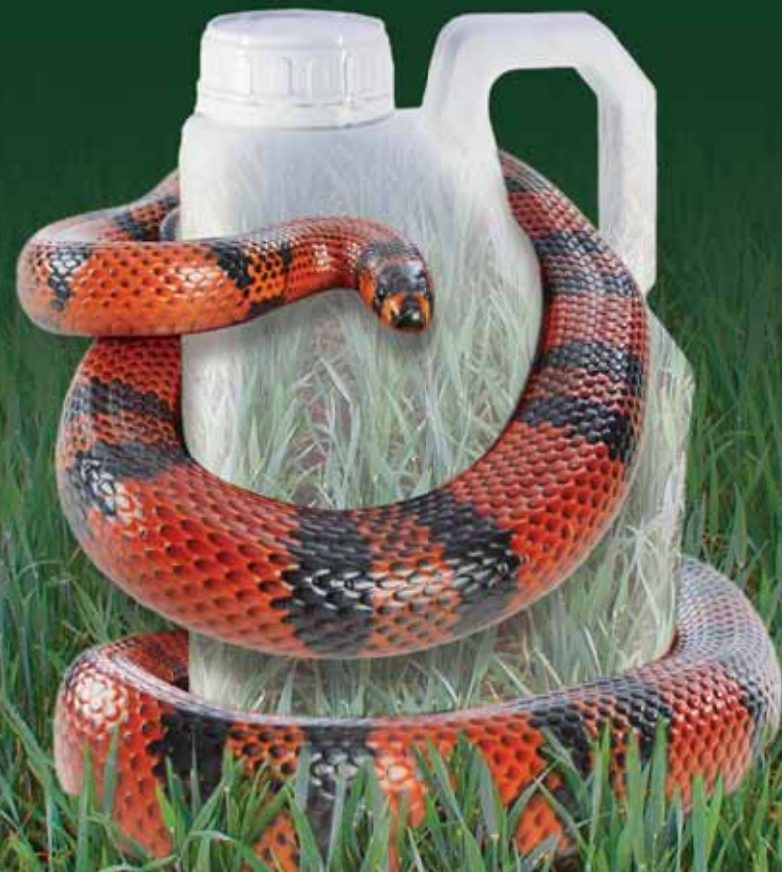

**KASVINSUOJELUAINEET
KANNATTA A OSTAA
VASTUUNSA TUNTEVISTA
MAATALOUSKAUPOISTA!**

**VARO
KASVINSUOJELUAINE-
VÄÄRENNÖKSIÄ!**

KASTE Kasvinsuojeluteollisuus ry,
Eteläranta 10, PL 4, 00131 Helsinki
puh. 09 17284302

Tuotanto: Kaste
Lay Out: Rubrica Oy
Paino: Painojussit Oy

Lisätietoja: www.kaste.net

Kasvinsuojeluaine on valmiste, jolla torjutaan viljelykasvien sadon määrää ja laatua haittaavia rikkakasveja, kasvitauteja tai tuholaisia sekä säädetään kasvien kasvua.

Ennen kuin uusi kasvinsuojeluaine on tullut markkinoille, on sen täytynyt käydä läpi pitkä prosessi, jonka aikana testataan sen tehokkuus, selvitetään turvallisuus käyttäjän ja kuluttajan kannalta sekä varmistetaan, ettei hyväksytyllä käytötavalla ole haittaa ympäristölle. Kasvinsuojeluaineiden valmistuksessa ovat laadunvalvonta ja puhtaus erityisen tärkeitä, tässä suhteessa kasvinsuojeluaineilla ja lääkkeillä on paljon yhteistä.

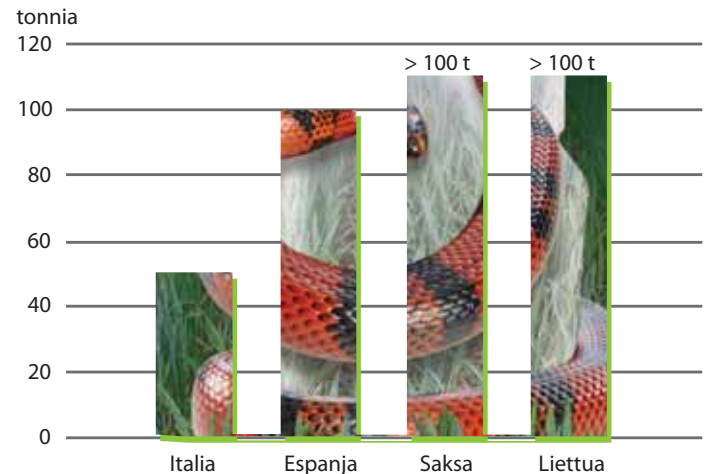
MYÖS KASVINSUOJELUAINESTA ESIINTYY VÄÄRENNÖKSIÄ

● Tuoteväärnös on laitton tuote, joka on tahallisesti valmistettu muistuttamaan alkuperäistä tuotetta. Väärnöksiä tehdään vaatteista, lääkkeistä, elintarvikkeista, autojen varaosista, kosmetikasta - kaikkia tuoteryhmiä väärnennetään. Myös kasvinsuojeluaineista tehdään väärnöksiä ja niitä on tavattu myös meillä Suomessa.

Väärnösten osuus EU:n alueella käytetyistä kasvinsuojeluaineista kasvaa koko ajan. Euroopan kasvinsuojeluainetehdästen järjestö ECPA:n mukaan laitton kasvinsuojeluainekauppa on laajaa, arvion mukaan jopa 5-7% EU:ssa myydyistä kasvinsuojeluaineista on täysin laittomia.

Euroopassa takavarikoidaan vuosittain satoja tonneja tuoteväärnöksiä, jotka analyysituloksien mukaan sisältävät usein kiellettyjä, viljelykasveille, terveydelle tai ympäristölle haitallisia ainesosia. Takavarikoidut ja tunnetut tapaukset ovat vain jäävuoren huippu; Euroopassa on lukuisia satamia ja lentokenttiä, ja tulliviranomaisilla on ainoastaan hyvin rajalliset resurssit saapuvien tavaravirtojen valvontaan. Pelkästään Hampurin satamaan tulee vuosittain yli 8 miljoona konttia, josta tullitutkii 2.500 kappaletta, eli vain 0,0003%. Kun ”kemikaaliksi” tai esim.”emulgointi-aineeksi” merkitty tavaraerä on onnistuneesti salakuljetettu EU:n alueelle, voivat erät liikkua vapaasti maasta toiseen koko EU:n alueella.

TAKAVARIKOINTEJA 2009. LÄHDE ECPA

Yli 400 tonnia väärnennettyjä kasvinsuojeluaineita takavarikoitiin EU:ssa v. 2009.

TUOTEVÄÄRENNÖKSEN ALKUPERÄ ON USEIN KIINA

● Tuoteväärännöksistä yli 60 % tulee Kiinasta ja reitit kulkevat isojen satamien kautta, joko transito-kuljetuksina tai epämääräisinä kemikaalierinä EU:n alueelle. Tammikuussa 2009 Hampurin tulli takavarikoi 28 tonnia laittomia väärennettyjä kasvinsuojeluaineita. Kiinasta tuotu epäilyttävä tavaraerä herätti tullin kiinnostuksen ja tulli tutki sen. Kävi ilmi, että tavaraerä ei ollut rahtikirjojen mukaista. Tutkimuksissa on sittemmin selvinnyt, että kiinalainen yritys on systemaattisesti tuonut laittomia kasvinsuojeluaineita myytäväksi EU:n alueelle. Hampurin tulliviranomaisten mukaan Hampurin sataman kautta kulki vuonna 2009 satoja tonneja väärennettyjä valmisteita. Tuoteväärännökset kuljetetaan satamista Itä-Eurooppaan tai Ukrainaan pakattavaksi, joista ne kuljetetaan EU:n alueelle myytäväksi.

Saksassa löydettiin Bayerin alkuperäisistä pakkauksista kiinalaista väärännöstä

Unkarissa Bayerin aidot 5 litran pakkaukset tyhjennettiin ja tuote pakattiin pienempiin pakkauksiin. Aidot Bayerin pakkaukset täytettiin kiinalaisella tuoteväärännöksellä ja pakkaukset myytiin Itävaltaan. Saksalainen yritys hankki rinnakkaisrekisteröinnin turvin tuotteet Itävaltasta ja myi ne viljelijöille Saksassa. Kun välikäsiä on monta ja tuotteet siirtyvät maasta toiseen, riskit moninkertaistuvat. (lähde ECPA ja Bayer)

AIDONKAAN NÄKÖINEN PAKKAUS EI TAKAA TUOTTEEN AITOUTTA

● Viljelijän voi olla hyvin vaikeaa erottaa väärennös oikeasta pakkauksesta; väärennetyt pakkaukset voivat ulkonäöltään olla lähes identtinen alkuperäisen kanssa. Rikolliset toimijat etiketoivat purkit sen maan etiketeillä mihin ne viedään myytäväksi; etikettien ulkonäkö teksteineen kuvineen on hyvin tarkasti kopioitu muistuttamaan alkuperäistä pakkausta.

Myöskään kohopainetut logot tai tavaramerkit purkeissa eivät takaa tuotteen alkuperää. Hampurin tulli takavarikoi vuoden 2010 ensimmäisen neljänneksen aikana yli 35 tonnia tuoteväärännöksiä. Pakkauksissa oli joko aidonnäköiset myyntipäällykset tavaramerkkeineen tai purkeissa kohopainettuina logoja. Saman ensimmäisen neljänneksen aikana Hampurin sataman kautta pääsi kuitenkin yli 100 tonnia EU:n alueelle, koska kasvinsuojeluaineväärännökset oli pakattu purkkeihin, jossa ei ollut kohopainettuja logoja, tavaramerkkejä tai etikettejä. Takavarikoita voidaan toteuttaa vain mikäli voidaan vedota tavaramerkkiloukkauksiin tai patenttirikkomuksiin.

Espanjassa järjestäytyneet rikollisuus on mukana väärennettyjen kasvinsuojeluaineiden kaupassa

Maahantuontia Kiinasta harjoittanut rikollisjengi otettiin kiinni Espanjassa

Vuonna 2005 Espanjan poliisi lakkautti laittomia kasvinsuojeluaineita maahantuoneen rikollisjengin toiminnan. Poliisi pidatti 11 henkilöä ja takavarikoi 24 tonnia laittomia, Kiinasta tuotuja kasvinsuojeluaineita. Poliisin mukaan sotilaallisesti järjestäytyneet rikollisryhmä, oli saattanut tuoda Espanjaan noin 150 tonnia laittomia kasvinsuojeluaineita. Liigan johtajaa syytettiin tuotteiden jakelusta liikemiehille, jotka myivät niitä edelleen viljelijöille halpaan hintaan. Poliisi kertoi ryhmän tuoneen valmisteita vuosittain noin 60 kertaa tuonnin arvon ollessa 30 miljoonaa euroa. Kaksi monikansallista alan yritystä oli havainnut lainvastaisen toiminnan ja raportoinut siitä poliisille.

Kasvinsuojeluainevääreännöksiä on monenlaisia

- Koko tuote on väärennös:
 - | Pakkaus, etiketti, valmistajan logo sekä tuote ovat aidon näköisiä ja tuote toimii tai ei toimi alkuperäisen tavoin
- Osa tuotteesta on väärennetty:
 - | Pakkaus on alkuperäinen, mutta se on täytetty jollain muulla kuin myyntipäällyksen osoittamalla aineella
 - | Pakkaus on alkuperäinen, mutta alkuperäistä sisältöä on muutettu esimerkiksi laimentamalla

Vasemmalla on väärennetty pakkaus ja oikealla DuPontin alkuperäinen pakkaus. Väärennös eroaa hieman mitoiltaan ja siitä puuttuu pohjassa oleva ura.

Euroopassa valmistetaan laittomia pakkauksia

● Euroopassa on paljastunut pakkauvalmistaja, joka on tehnyt kopioita DuPontin käyttämistä viiden litran muovikannuista. Muovikannuun on valettu DuPontin logo ja siitä on pyritty tekemään mahdollisimman samankaltainen DuPontin alkuperäisen pakkauksen kanssa. Väärennetty pakkaus on muutama milli leveämpi kuin alkuperäinen pakkaus ja pohjasta puuttuu ura. Käytännössä väärennetyn pakkauksen tunnistaminen pelkän ulkonäön perusteella on hyvin vaikeaa, yleensä vain yritysten pakkausasiantuntijat huomaavat erot ja voivat tunnistaa väärennöksen. Pakkausvalmistaja valmisti muovikannut tuotevääreännöksiä varten. Suomessa myytävistä alkuperäistuotteista Acanto® on pakattu kyseiseen DuPontin pakkaukseen.

Väärennös vai aito - osaatko sanoa purkkia katsomalla?

Kuva: DuPont Budapest

Vuonna 2009 Suomessa myytiin oudon näköistä tuotetta Matrigonin rinnakkaistuotteena, valmisteen sisältö osoittautui väärennökseksi

Kohopainettu logokaan ei aina takaa tuotteen aitoutta! Lähde: Hampurin tullii

Tuotevääreännöksiä - ulkonäöltään lähes identtisiä alkuperäisen pakkauksen kanssa. Lähde ECPA.

TUOTEVÄÄRENNÖS ON AINA RISKI

● Väärennetty kasvinsuojeluaine voi olla vaarallinen samalla tavalla kuin esimerkiksi väärennetty lääke. Vaikka aine poikkeaisi alkuperäisestä vain vähän, ei kuitenkaan ole takeita siitä, että se vastaisi esimerkiksi työturvallisuus- tai jäämäominaisuuksiltaan alkuperäistä.

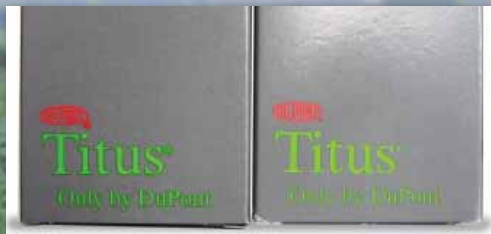
Tuoteväärennös voi sisältää mitä tahansa

- hiekkaa, kuivahiivaa, talkkia jne.
- oikeata tehoainetta, mutta huomattavasti luvuttua alhaisempana pitoisuutena
- jäämiä toisesta tehoaineesta, tai kokonaan väärää tehoainetta
- epäpuhtauksia
- vaarallisia, EU:ssa hyväksymättömiä tai myrkyllisiä ainesosia

Pahimmassa tapauksessa viljelijän sato voi tuhoutua tai satoon jää jäämiä, jolloin se on käyttökelvotonta. Myös peltoon voi jäädä jäämiä, jotka haittaavat seuraavan vuoden viljelykasvia. Koko tuotannonala voi jäämien vuoksi myös menettää maineensa ja viljelijät tulolähteensä.

Viljelijä on käyttänyt sekä aitoa Titus-valmistetta että väärennettyä tuotetta. 30 hehtaaria perunaa tuhoutui (2004). Kuva DuPont:

Nämä Italian Titus 100g myyntipakkaukset osoittavat kuinka vaikeaa tuoteväärännöksen tunnistaminen on: DuPont Originalissa (vasemmalla) ®-merkin halkaisija 2 mm. Tuoteväärännöksessä (oikealla) ®-merkin halkaisija vain 1 mm. Lisäksi tuotelogon väri on aavistuksen verran erilainen

DUPONT TITUS®

Paprika-skandaali Espanjassa

Joulukuussa 2006 espanjalaisissa lehdissä kerrottiin, että Saksan viranomaiset olivat löytäneet espanjalaisista paprikoista jäämiä isofenfosfimetriini-nimisestä tehoaineesta. Jäämät olivat löytäneet Almeriassa tuotetuista paprikoista. Isofenfosfimetriini oli peräisin Kiinasta, eikä sitä oltu koskaan hyväksytty EU:n alueella. Myös Englannissa, Alankomaissa ja Suomessa tehdyissä analyyseissä löydettiin jäämiä. Espanjan hallitus esti paprikoiden myynnin ja aloitti asian tutkinnan. 13 kasvihuoneyritystä saarrettiin ja niiden tuotanto pysäytettiin. Viljelijät saivat syytteen yleisen turvallisuuden vaarantamisesta ja heille tuomittiin 120 000 euron sakot. Espanjan valtio ilmoitti, ettei saastuneista paprikoista koitunut terveysturvallisuusriskiä kuluttajille.

Asia sai suuren media-julkisuuden, jonka seurauksena espanjalainen maatalous kärsi huomattavat tappiot: Seuraavina kolmena kuukautena paprikan vienti romahti melkein 20%, ja hinta laski 1 eurosta 40 senttiin. Vielä pahemmat olivat asian pitkäaikaisvaikutukset, koska niiden johdosta luottamus espanjalaiseen maataloustuotantoon ja ruokaturvallisuuteen romahti. Paprikamarkkinan elvyttämiseen tarvittiin Andalusiassa hallinnon rahallinen apu, jonka turvin kehitettiin integroitua kasvinsuojelua.

Espanjan Kasvinsuojeluainetehdästen yhdistys (AEPLA) oli pitkään vaatinut, että jo vuosia voimassa olleen lain noudattamista olisi valvottu. Se oli monissa yhteyksissä varoittanut, että jotain tällaiseen kriisiin johtavaa voi tapahtua.

Kasvinsuojeluaineen myyjä on vastuussa tuotteestaan. Väärennösten ollessa kyseessä myyjä ei ymmärrettävästi yleensä kannata vastuutaan, jos häntä edes saadaan siitä kiinni.

TUOTEVÄÄRENNÖS

KASVINSUOJELUUN SAA KÄYTTÄÄ VAIN SUOMESSA HYVÄKSYTTYJÄ KASVINSUOJELUAINEITA

● Kaikki kasvinsuojeluun käytettävät valmisteet tulee hyväksyttävä viranomaisilla eli rekisteröidä, ennen kuin niitä voi myydä ja käyttää. EU:ssa tehoaineet hyväksytään koko talousaluetta koskevasti ja yksittäiset tuotteet kansallisesti. Jokainen kauppavalmiste tulee olla siis viranomaisten hyväksymä kussakin maassa erikseen.

Kasvinsuojeluaine koostuu tehoaineesta ja apuaineista, joiden avulla tehoaine toimii parhaiten. Kasvinsuojeluaineiden valmistaminen on huipputekniikkaa ja siihen liittyy laadun varmistaminen ja seuraaminen epäpuhtauksia myöten. Epäpuhtaudet ja niiden pitoisuudet poikkeavat eri valmistajien ja jopa valmistuspaikkojen välillä, joten niiden hallinta on olennaisen tärkeää.

Kaikessa toiminnassa tähdätään siihen, että valmisteen ominaisuudet ovat sellaisia, kuin niiden rekisteröinnin yhteydessä ja osana elintarvikeketjua on tarkoitettu olevan.

Kasvinsuojeluaineet hyväksytään ja rekisteröidään turvallisuuden takaamiseksi.

- Kun kasvinsuojeluaine hyväksytään, tutkitaan sen aineosien (tehoaine ja lisäaineet) lisäksi myös ns. epäpuhtaudet. Kaikki tämä tehdään viljelykasvin ja sadon kehittymisen, ihmisten ja eläinten terveyden sekä ympäristön turvallisuuden takaamiseksi.
- Maailman markkinoilla liikkuvista, alkuperältään tuntemattomista kasvinsuojeluaineista jopa 84 % ei täytä FAO:n (YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö) edellyttämiä ominaisuuksia.

KASVINSUOJELUAINEIDEN VÄÄRENNÖKSET OVAT VAARA VILJELYKASVILLE, YMPÄRISTÖLLE, VILJELIJÄLLE, KULUTTAJALLE JA KOKO ELINTARVIKKEKETJULLE

● Kasvinsuojeluaineen ominaisuudet on hyväksyntäprosessin aikana selvitetty ja aineen on todettu oikein käytettynä olevan vaatimusten mukainen. Väärännöksen sisältöä ja muita ominaisuuksia ei ole selvitetty, jonka vuoksi ne ovat vaara elintarvikeketjulle.

Esimerkkejä väärännösten aiheuttamista riskeistä

- Epäpuhtaudet käyttäjän, kuluttajan ja ympäristön turvallisuuden kannalta
- Leimahduspiste kuljetuksen ja käyttäjän kannalta
- Jäämät elintarvikkeissa, ympäristön altistuminen
- Vioitukset viljelykasville tai koko sadon menettäminen
- Ongelmat käyttötilanteessa, esim. liukenevuus, tankkiseokset, suuttimien tukkeutuminen
- Ruiskun puhdistus ei onnistu niin kuin sen pitäisi

RINNAKKAISTUONTI LISÄÄ RISKIÄ

● Kasvinsuojeluaineiden rinnakkaistuonti toisista EU-maista on laillista, kun noudatetaan kasvinsuojeluainelain säännöksiä. Rinnakkaistuontivalmisteeksi hyväksyttävällä tuotteella tulee olla sama valmistaja ja tuotteen on oltava sama kuin markkinoille jo rekisteröity alkuperäistuote.

Euroopassa lisääntyy koko ajan ongelma, että laillisen rinnakkaisuutuksen suojissa markkinoille tuodaan myös väärännöksiä. Saksassa on tilanne edennyt niin pahaksi, että n. 60 % rinnakkaisrekisteröinnin suojin myydyistä aineista on arvioitu olevan väärännöksiä.

Rinnakkaistuontivalmisteeksi naamioitu väärännös voi kulkea monen EU-maan kautta, ennen kuin se päättyy esimerkiksi Suomeen. Tuotteen alkuperä on häivytetty niin, että sen alkuperää on käytännössä mahdoton selvittää. Aineen valmistaja ja myyjä eivät kannu vastuutaan ongelmatilanteissa.

Suomessakin on vuosina 2009 ja 2010 tavattu väärännettyjä rinnakkaistuontivalmisteita.

Myös varastettu tavara voi liikkua rajojen yli rinnakkaistuontin varjolla. Jäljet on helppo peittää etiketit vaihtamalla ja eränumerot ym. tunnusmerkit hävittämällä. Osa myydyistä erästä voi olla rehellisesti hankittua ja osa varastettua. Jos erästä esim. puolet on varastettu, voi tavarana sen johdosta hinnoitella hyvinkin sopivasti. Suomessakin on maatalouskaupoista varastettu kasvinsuojeluaineita ja niitä on täällä myös kaupiteltu viljelijöille.

TUONTI OMAAN KÄYTTÖÖN

● Tuonti omaan käyttöön ilman rinnakkaistuontihyväksyntää ei ole sallittu. Omankin tuonnin riskinä on, että aine ei ole sitä, miltä se vaikuttaa. Tehoainepitoisuus ja siten koko tuote voi olla erilainen, vaikka sillä olisi sama nimi kuin tutulla kotimaasta ostetulla valmisteella. Kahdella eri käyttötarkoitukseen tarkoitettulla valmisteella voi olla sama nimi eri maissa. Etenkin Baltian maissa on vajavaisesta valvonnasta ja Venäjän rajan läheisyydestä johtuen tarjolla runsaasti tuoteväärännöksiä.

Tuonti omaan käyttöön ilman asianmukaista rekisteröintiä on Kasvinsuojelulain 45 § mukaan kasvinsuojeluaainerikkomus.

Suomeenkin on tuotu omaan käyttöön esim. hukkakaura-ainetta. Se ei tehonnut kunnolla hukkakauraan, vaikka lähtömaassa sen piti etiketin mukaan toimia. (Tulos alla)

YMPÄRISTÖTUEN TÄYDENTÄVÄT EHDOT

● Ympäristötuen täydentävien ehtojen mukaisesti haettavien tukien sekä muiden EU-tukien saannin edellytys on, että käytetään sallittuja kasvinsuojeluaineita käyttöohjeen mukaisesti.

Jos EU-tukien saajan todetaan käyttäneen tietoisesti Suomessa rekisteröimättömiä kasvinsuojeluaineita, on seurauksena tukien menetys. Mikäli viljelykasveista ja niistä saatavasta sadosta löytyy sinne kuulumattomia jäämiä tms., voi menettää tukia. Myös sato on käytännössä kauppakelvotonta.

Vanhentuneet ja rekisteristä poistuneet aineet hävitetään viemällä ne vaarallisen jätteen keräyspisteeseen.

Näin varmistat, että käytät Suomessa hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita

- ☒ Osta kasvinsuojeluaineet luotettavasta maatalouskaupasta
- ☒ Ole varuillasi, jos hinta on poikkeuksellisen edullinen. Tuote voi olla:
 - Viallinen (esim. väärin varastoitu)
 - Varastettu
 - Väärennös
 - Laittomasti maahantuotu
- ☒ Varmista että pakkaus ja etiketti ovat asianmukaisia
 - Varmista, että valmisteen myyntipakkauksen tekstistä käy ilmi valmisteen rekisteröinnin haltijan yhteystiedot.
 - Tarkista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Tukesin kasvinsuojeluaineet-rekisteristä, että kyseiselle valmisteella on hyväksyntä Suomessa.
- ☒ Vaadi kaupasta aina kuitti

VAROITUS: 135 TONNIA TUOTEVÄÄRENNÖKSIÄ MYYTÄVÄNÄ

Elokuussa 2010 Ukrainan viranomaiset löysivät valtavan erän kasvin-suojeluaineiden tuotevääreännöksiä varastosta Talnen alueelta. Raken-nus ei täyttänyt kemikaalien varastoinnille asetettuja vaatimuksia eikä varastointiin ollut tarvittavia lupia. Mahdollisen vahingon sattuessa paikallisille asukkaille, ympäristölle ja pohjavesille olisi aiheutunut suurta vahinkoa. Osa takavarikoiduista, laittomista rikkakasvi-, tauti- ja hyönteisaineista oli valmiiksi etiketöity; etikettien ulkonäkö oli kopioitu tarkasti muistuttamaan alkuperäisiä pakkauksia. Osa tuoteväären-nöksistä odotti edelleen etiketöimättöminä purkeissa ja laatikoissa. Etiketit oli ilmeisesti tarkoitettu valittuun sen mukaan mihin maahan vääreännös myydään. Osa takavarikoidusta erästä oli edelleen bulkkina tynnyreissä.

Talvella 2011 takavarikoidut kasvin-suojeluaineiden tuotevääreännök-set varastettiin – 135.000 kiloa hävisi kuin tuhka tuuleen! Euroopan kasvin-suojeluainevalmistajien järjestö ECPA tiedotti huhtikuussa asiasta jäsenilleen varoittaen, että vääreännökset suurella todennäköisyydellä ilmestyvät myyntiin Ukrainan lähialueilla ja EU:ssa. Rinnakkaisrekis-teröinnin turvin laittomat vaaralliset tuotevääreännökset voivat päätyä myös Suomeen. Nyt jos koskaan viljelijän kannattaa hankkia kasvin-suojeluaineet tunnetuista vastuunsa tuntevista maatalouskaupoista, jotta tuotteen alkuperä ja matka valmistajalta kaupan hyllyille on jäljitettävissä ja mahdollisimman lyhyt!

Vasta laboratoriokokeet itse tuotteesta voivat vahvistaa, onko tuote aito vai vääreännös

I Huhtikuussa vuonna 2009 Ferihegyn lentokentällä Budapestin lähellä tuli takavarikoi lentoteitse Kiinasta tulleen vääreännöserän. Erässä oli yli 10.000 purkkia ja mitta-astiaa, joissa oli DuPontin tavaramerkit - kaikki vääreännöksiä. Samassa lähetyksessä oli kaksi tonnia vääreännettyä pienannos-ainetta.

Vääreännöksissä voi olla myös valmiit myyntipäällykset. Monessa tapauksessa edes kemikaaliyritysten pakkausasiantuntijat eivät osaa päältä katsomalla kertoa, onko pakkaus vääreännös. Vasta laboratoriokokeet itse tuotteesta voivat vahvistaa, onko tuote aito vai vääreännös.

Vääreännöksiltä välttyäkseen kasvin-suojeluaineet kannattaa hankkia luotettavalta myyjältä. Turvallisuutta lisää myös, että myyjän liikesuhteet tuotteeseen merkittyy valmistajaan eivät ole monen välikäden päässä. Vastuunsa kantavat kasvin-suojeluaineiden valmistajat merkitsevät myyntipakkaukset eränumerolla ym. tunnisteella, jonka perusteella tuotteen valmistuserä voidaan jäljittää.

Jos pakkauksessa ei ole valmistajan merkitsemiä tunnistetietoja, ketään ei saa vastuuseen tuotteesta.

JOKAISTA TUOTEPAKKAUSTA, JOSSA EI OLE ALKUPERÄISIÄ, VALMISTAJAN MERKITSEMIÄ TUNNISTETIETOJA (ERÄNUMERO), ON PIDETTÄVÄ MAHDOLLISENA VÄÄRENNÖKSENÄ.

Pakkaukset kannattaa säilyttää, kunnes vaikutus on tullut esille

■ Jos epäilet tuotteen olleen viallinen, ota yhteys myyjään ensi tilassa. Tuotevääreännösten valmistaminen ja myynti ovat rikollista toimintaa.

